

NÉPI EGYSÉG

BRASOV-BRASSÓ

Gratifikáció: Str. Argintarilor (Órda-u.) 16, Törzsszám 17-68
Kiadóhivatal: Piața Gh. Bălcescu (Rozsály) 2, Törzsszám 22-69
Kiadóhivatal nem érzékelt meg. Szerkesztőség: fogadó óra csütörtökön 16-18 óráig, kiadóhivatal órák naponta 6-15 óráig

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: KURKÓ GYÁRFÁS

Bégyesre a brassói törvényszékben G. II. 1768/1944 szám alatt
Engedélyezte: Cenzura Millitár a Presel sub No. 1437.7.X.1944

Előfizetés egy hónapra 4500 lej

HIRDETÉSI DÍJAK: Hírcsatornák, hirdetésmegjelenések, nyilatkozatok
300, közgazdasági közleményben 300 lej számként (legkevesebb 20 szöveg). Kereslet hirdetés négyzetcentiméterenként 300 lej. Gyászjelentés négyzetcentiméterenként 350 lej. Díjak előre fizetendők.

Megalkuvással nem győzhet a demokrácia

Irt: Kurkó Gyárfás

Felszabadulásunk óta másfél év telt el, és ha elfogultatlan visszafüggelést vetünk a rövid múltba, megállapíthatjuk, hogy a demokrácia kezdeti fejlődési lendülete egyre hanyatlott és ezzel egyidőben a kezdetben megalapító reakció minden vonalon támadásba lendült. Fiait demokráciánkat egyre több oldalról csipkedti és meg kell valljuk, hogy igen eredményesen. Hogy a baj okozott tisztán láthassuk, szükség van az őszinte és nyílt beszédre, mert a bajok leplezésével a demokrácia ellenségeinek bűntársává válhatunk.

Hazánkban a demokrácia életképtelének és elmélyülésének legjobb jele a nemzetiségi kérdés. A Magyar Népi Szövetség brassói értekezletén arra a megállapításra jutottunk, hogy bizony baj van a demokrácia fogalma körül. Felszabadultunk a fasiszták fegyveres elnyomásától, de szellemünk továbbra is súlyosan nehezedik ránk és egyre szemtelenebbé válik. A nemzetközi reakció fegyvere a fajgyűlölet szítása és hazai ügyünkkel igen nagy hozzájárulással forgatják is ezt a fegyvert demokráciánk ellen. Ebben még minden bizonnyal különös, hiszen ezektől a hienaktól mást nem is várhatunk, de a bajt igazán ott találjuk, amikor megnezzük saját sorainkat, saját igazságérzetünket a őszinte magatartásunkat, mert míg ezen a téren nem tudunk rendet teremteni, addig tovább egy lépést sem tehetünk eredményesen.

A minap ünnepeltük a Groma-kormány uralkodásának egy éves évfordulóját. Az elmúlt év komoly, megfeszített építő és átgépező munkával telt el. Sok nehézséggel kellett megküzdeni és ezt vállaltuk vállalkozásunk most is, de hogy harci egységünk szilárdabbá váljék, a jövőben nehézségeink leküzdésében színt kell vállalnunk és szívvallást várunk.

Nemzetiségünket három-négy főkérdés sorvasztja és szervezeteink ezek körül tornognak, szinte minden eredmény nélkül. Válljuk meg, a reakciónak sikerült szervezeti helyégeinket parasztirodákba süllyesztenie és ha gyors intézkedés nem történik, ha még sokáig szunnyad a demokrácia, nem lesz szüksége a reakciónak erőfeszítésre, hiszen magunk készítjük talaját. Elsősorban pedig egyes miniszterek, akik egyre halogtatják az elavult világ nép- és nemzetiségellenes törvényeinek reformálását. Innen származnak tehát a bajok, és nem csoda, ha az államgépezetben és a szervezetekben meghuzódó reakció maga áll az erdő fölül, mert törvényes alapon érzi magát. Mi pedig visszatartjuk tömegünket, nehogy a törvénnyel együtt seperjék ki buvóhelyeikről a reakciókat.

Vegyük sorra azon legfőbb kérdéseket, amelyekre nyílt feleletet várunk: ingatlanvagyonok visszatérítése, szorgalmazó törvény, földreformkörülmező igazságtalanságok, CASBI, tanítók és tanáraink fizetésének elszabotálása, szövetkezeteink teljes mellőzése, a javadalmaszást és áruelosztást, ugyanekkor igazságatlan megadóztatása, a beszállások elszabotálása... és így tovább.

Fájdalmas, hogy a demokrácia szellemét legjobban megcsufoló törvényt Patrascu igazságügyminiszter ur adta ki. Itt még csak tévedésre sem hivatkozhatunk, mert még csak gondolatban foglalkozott vele, amikor a kolozsvári vármegyeházán általam vezetett küldöttségünk tiltakozott még a gondolat ellen is. A törvény mégis napvilágot látott, és a gyakorlatban így fest: A bécsi döntéskor Észak-erdélybe menekült magyar éppen úgy, mint a Déleldelebe menekült román, 100-100 ezer lejért házat vásárolt. Most

a visszatérő román ugyanezerért az összegért a házat visszapertli, és azonnal lakoltatják az áldozatot, akinek azonban déleldeleli házához semmi köze sincs. A perköltség azonban — hétszáz ezer lej. Ezzel a sérelmes ügyvel közel kerek esztendője, hogy ostromoljuk Patrascu miniszter urat és mindannyiszor azonnali intézkedést igért, legutóbb pedig új törvény kiadását, de a törvény egyre késik. A törvényselekek pedig egyáltalában nem halogtatják a perek gyors menetét. Szívvallást várunk a miniszter urtól, hogy ki köti meg a kezét? Vagy nem akarja megváltoztatni ezt a törvényt? S ha nem akarja, akkor miért ígérgeti? A demokrácia szent szelleme egyenes beszédet és férfias őszinteséget kíván és mi ezt elvárjuk Patrascu-

miniszter urtól.

Hasonló a helyzet a földreform körüli zavaroknál és a CASBI-nál is, ahol az abszolutizmus fogalmának tisztázatlansága következtében két-három holdas román állampolgárságu magyar kisemberek életét keserítik a föld és hácskák kisa ártásával. Mi az akadály, hogy ezeket a törvényeket nem lehet tisztán és félreérthetetlenül módosítani? A hibák megtörténte és fennállnak s mint kormányunkat támogató szervezet, feleletet és azonnali intézkedést várunk, mert ha az egyes szakminisztereknél ilyen gyökeres hibák vannak, akkor ne csodálkozzunk, ha egyes főispánok magyar alispánok helyett család alapon nevezetnek ki román alispánokat és félig magyar falvakban csak a másikkal fellet választanak bírót.

A demokrácia nem lehet azonos az a-

markiával, de az egészségtelen és zavaros törvények erre adnak lehetőséget. A fa izmus szellemének hordozói odáig mennek az uszításban, hogy a vagyonhárcsolási őszön már egyes helyeken nyílt rablásban és fosztogatásban csúszosodnak ki. Ezt csak a fasiszta szellem burjánzásának minősíthetjük, de azt sem hallgathatjuk el, hogy ez a szellem a saját demokráciánk erélytelenségéből táplálkozik.

Demokráciánk alszik. Ebresztőt kell hívni fel, erős és igazságos, demokratikus szellemű törvényes alapokra kell helyezni s az ily módon létrejött törvények szabotálóját ki kell takarítani az államgépezetből, ha tömegeink bizalmát meg akarjuk tartani és nem akarjuk, hogy a reakciók hullám összecsapjon a fejünk fölött. Az egyoldalú és kizárólagosság alapján létrejött törvények és azok további fenntartása megalkuvás, már pedig megalkuvással a demokráciát nem lehet soha győzelemre vinni!

Május elsején összeül Párisban az egykori csatlósállamokkal foglalkozó békeértekezlet

(London.) Hivatalos körökben minden ellenkező híradással szemben újra kezdezték, hogy a Németország egykori csatlósállamaival foglalkozó békeértekezlet május elsején Párisban ül össze. A béketárgyalásokkal kapcsolatban Nagybritánia és az Egyesült Államok együttesen elhatározták, hogy még a béketárgyalások megkezdése előtt az öt nagyhatalom külügyminisztereinek összehívását javasolják. Ezt az előértekezletet, amelyen a Szovjetszövetség, Nagybritánia, az Egyesült Államok, Franciaország és Kína külügyminiszterei vesznek részt, ugyancsak Párisban tartanak egy héttel a béketárgyalások megkezdése előtt.

gyalások megkezdése előtt.

Moszkvai híradás szerint Badell Smith tábornok, az Egyesült Államok új moszkvai nagykövete kormányának azt a kérését tolnácsolta a szovjet kormánynak, hogy a párisi békeértekezleten Molotov külügyminiszter személyesen vegyen részt. Hasonló irányú közbenjárás történik közlekedő Anglia részéről is.

E közbenjárásoknak az a célja, hogy a külügyminiszterek értekezletén igyekezzen eldönteni mindazokat a kérdéseket, amelyekre a békeszerződések tervezeteinek megszerkesztésével megbízott londoni bizottság nem tudott kielégítő meg-

oldást találni. Londonban egyébként a mutatók arra, hogy a helyettes külügyminiszterek londoni értekezletén nem sikerült elrendezni az olasz gyarmatok és Olaszország hadikárpótlásának kérdését és így az értekezlet munkálatai egyelőre a kérdések tekintetében holtponton állnak.

A Biztonsági Tanács szerdén délután 6 órakor újabb ülést tart, amelyen ismét sor kerül a perzsa ügygel kapcsolatban felmerült viszály megoldására. Egyelőre nem tudni, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének titkári hivatalához megkezdett-e már a válasz, amelyet a Biztonsági Tanács a Szovjetszövetséghez és Perzsiához intézett és amelyben kihívást góstitásokat kértek a közvetlen tárgyalások eredményéről.

Közközben Byrnes amerikai külügyminiszter részletes jelentést tett Truman elnöknek, majd Washingtonból visszatért Newyorkba. A Reuter ügynökség szerint egyébként Byrnes és Cadogan brit főmegbízott között megállapodás jött létre a Biztonsági Tanácsban tartandó megbeszélés tekintetében.

Perzsiában folytatódik a szovjet csapatok kivonása. A szovjet csapatok megkezdtek Tabriznak, Azerbajdzsán fővárosának kiürítését is. Hír szerint a szovjet csapatok helyét elfoglaló perzsa csapatok máris megkezdtek az önkormányzatot és demokratikus szabadságjogokat követelő azerbajdzsáni lakosság üldözését.

A görögországi középpártok nem hajlandók Tsaldaris néppártjával együttműködni

A Reuter ügynökség athéni jelentése szerint a Szofuszis elnöke alatt álló liberális párt, valamint a többi középpártok visszautasították Tsaldaris ama felajánlását, hogy vegyessen részt az új pártközi kormány megalakításában.

A választásokon egyébként a Tsaldaris néppártja szerezte meg a többséget, miután a szavazási listáron szereplő polgároknak több mint a 40 százaléka nem vett részt a szavazásban. Eddig 1550 választási körzetben számolták össze a szavazatokat. Az EAM szervezet központi bizottsága közleményt adott ki, amelyben megállapítja, hogy a szavazástól való tartózkodás politikája teljes sikerre vezetett, mivel a hivatalnok karra és a többi lakosokra gyakorolt nyomás és megfélemlítés ellenére a görögök túlnyomó többsége a fasiszta ellen foglalt állást.

Halálra ítélték Kolozsvári Borcsát és Kassai Schalmait

(Budapest.) A népbíróság Kolozsvári-Borcsa Mihály és Kassai-Schalmait, a Szászai kormány propagandaugyi miniszterét golyó általi halálra ítélté. Londoni jelentés szerint a magyar kormány a nürnbergi nemzetközi törvényszéktől Kállay Miklós volt magyar miniszterelnök és az Olaszországban tartózkodó magyar háborús bűnösök kiadatását kérte.

Április 27-én a budapesti Opera Bukarestben, a bukaresti Opera Budapesten játszik

(Bukarest.) Massini Egízió, a bukaresti operaház vezérigazgatója megállapodást kötött Komáromi Pállal, a budapesti Operaház igazgatójával, amelynek értelmében április 27-iki kezdettel a Román Opera művészei Budapesten öt darabot adnak elő. Ezzel egyidőben a budapesti Operaház művészei Bukarestben vendég szerepelnek.

Massini igazgató egyik fővárosi lap munkatársának adott nyilatkozatában a nagyjelentőségű művészi eseményről a következőket mondotta:

A Román Opera Pesten az Aida-t, Tosca-t, Carmen-t, Rigolettót és Othellót adja elő Borcsu Lucia, Florescu Aina, Massini Dora, Moreanu Maria, Balci Zsuzsanna, Badescu Dinu, Marinescu Emil, Tassian Serban, Stefanescu-Gonga és Arnautu művészek közreműködésével. Ugyanebben az időben a budapesti Operaház mutatja be Bukarestben a Trubadour-t, a Sevillai borbély-t, a Parasztsécsület és a Zsidóné című operákat.

A bemutató előadások mindkét fővárosban április 27-én lesznek. A magyarok ezenkívül egy nagy balettszámot mutatnak be Tatár György, Patocs

Kató és Otrubay Melinda világhírű magyar táncosokkal.

Massini vezérigazgató ezalkalommal bejelentette, hogy a budapesti Operaház még az őz folyamán bemutatja Daia Mihai „Casanova” című román operáját.

Nyilatkozata végén a Román Opera vezérigazgatója elmondta, hogy ez a művészcsere eseményi alkalom a szomszéd népek művészetének megismerésére, egyben pedig arra is, hogy a román művészetet a határainkon túl is megismerjék. Ez csak a kezdet — mondotta — terveztük, hogy Csehszlovákiával, Jugoszláviával és Bulgáriával is rendezünk hasonló cserét. Főleg azt szeretnénk — fejezte be nyilatkozatát — ha a moszkvai nagy operával is sikerülne ilyen közös cserét létesíteni.

(Bukarest, Rador) Kóvágó József, Budapest polgármestere táviratot intézett Sucu Camilhoz, a nemzetiségügyi minisztérium vezértitkárához. A táviratban köszönetét fejezte ki az ezer budapesti gyermek meghívásáért, akik a nyári szünetet Romániában töltik.

== HIREK ==

Naptár

Csütörtök, 1946. április 4. A nap 5 óra 34 perccel kel és 6 óra 35 perccel nyugszik. — Kat.: Isidor ptk. — Pret.: Isidor. — Ort.: József. — Zsidó: 5705 óv. Nisan hó 5.

Brassói mozgóképműsor

Arc: Beldog 146k (magyar film) — Astra: Keresztutak (magyar film). — Capitol: A Dreyfus-pár. — Corao: Amerika táncol. — Lumina: A szorolam szaraján (svéd film). — Redut: Egy tölgyes álma. — România Liberă: Stan és Pán. — Scala: An álarcos ember (III. rész).

Szociálisták gyűjteménye Brassóban

Szerdán: Schuster, Kapu utca 56. és Scholtz, Katalin utca 7.

Csütörtökön: Páreleann, Hirschler utca 16. és Cels, Hosszú utca 42.

— Vasárnap alakul meg a brassói újjáépítési szövetkezet. Előzőleg már hírt adtunk arról a mozgalomról, amely szövetkezeti összefogás révén újja akarja teremteni Brassót és első sorban a bombakárosultak rombadöntött házait kívánja felépíteni. A szervezési munkák befejezésével a mozgalom megindító alakuló ülésre hívták meg a szövetkezet tagjait, a brassói bombakárosultakat, a helyi építési szakma valamennyi dolgozóját és a város minden lakóját. Az alakuló-ülést vasárnap, április 7-én reggel 8 órai kezdettel tartják meg a Scala-mozi nagytermében.

— A me rikálzú rabló támadás a fővárosban. Tegnap délelőtti 9 órakor a fővárosi úti megvedéni kellős közepén felvő „Westminster” ékszerüzletbe három felfegyverzett bandita hatolt be. Míg egyikük a tulajdonos feleségét és a személyzetet tartotta sakkban, a másik szegzett géppisztollyal, addig a másik kettő a tulajdonost kötözte meg. Összeszedték az üzletben található ékszereket, magukkal vitték a fogásra akasztott télikabátokat és a készenlében álló gépkocsin elszárguldohtak.

— 14 magyar népfőiskola Torda-Aranyos megyében. A Torda-Aranyos megyei MNSZ intézőbizottságának ülésén Pálffy Miklós kigazda, a tordamegyei népfőiskolai tanács vezetője bejelentette, hogy a megyében eddig 14 népfőiskola kezdte meg működését.

— 25.000 személynek kell elhagynia Temesvárt. A város tehermentesítésére irányuló munkákat befejezése után 25 ezer olyan lakost találtak, akiknek nincs jogcímük Temesváron tartózkodni és ezért el kell hagyniuk a város területét.

— Tíz millió pengős bankjegyek Magyarországon. A Magyar Nemzeti Bank 10.000.000 pengős új bankjegyet bocsátott ki. E bankjegyet április 2-től kezdve már forgalomba is hozták.

— Elítélt üzérkedők. A brassói törvényszék mellett működő különleges bíróság a következő ítéletet hozta az ártusora és szabotázsügyben: Parzalt Vilma Nagyborosnyó 500.000 lej bírság ártusoráért, Radu Andrei Brassó 200.000 lej bírság ártusoráért, Balázs Lajos 300.000 lej ártusoráért, Sztolka Gábor Nagyalambfalva 300.000 lej ártusoráért, Stehan Nicolae és Szőke László Brassó 300—300.000 lej, Neavoe Anna Törösvár 500.000 lej, Tohaneanu Gheorghe Sztahodza 500.000 lej ártusoráért, Norocel Vasile és Ekeles András Brassó 500—500.000 lej szabotázsért, Moldován Stroeescu Brassó 300.000 lej ártusoráért, Mauritzu Iosif Brassó az ártellenőrzési rendelkezések kihágása miatt 300.000 lej, Mocan Ion Brassó 300.000 lej ártusoráért.

— Helyzetjelentés a tavaszi mezőgazdasági munkálatokról. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint a tavaszi mezőgazdasági munkálatok rendes mederben folynak. A vetőmagkérdest sikerült megoldani. A román és a Vörös Hadsereg rendelkezésre bocsátotta a szükséges szállítási eszközöket és így a vetőmag és a traktorokhoz szükséges üzemanyag eljuttatása fennakadás nélkül történik. A talaj állatában megfelelően nedves bár sok helyen esőre volna szükség. Minden kilitás megvan arra, hogy a tavaszi munkálatokat kielégítő módon sikerül elvégezzni.

— Budapesti tanuló erdélyi megyetemi hatóságok figyelmeztetése. A MNSZ bukaresti irodája jelenté-

Kétszázezer magyar szövetkezeti család képviselőjében fog lefolyni a marosvásárhelyi szövetkezeti nagygyűlés

(Brassó.) A demokrata Groza-kormány szövetkezeti törvényjavaslaton dolgozik, amely korszerű alapokra kívánja fektetni a romániai szövetkezeti hálózat tevékenységét. E törvényjavaslat végleges alakbaöntése előtt a demokrata kormányzatnak pontos tájékozódással, tudomással kell rendelkeznie a megnyitkozódó népi szükségletek felől, mert e törvény rendelkezése az, hogy korszerű alapokat és fejlődési lehetőségeket biztosítson a szövetkezeti élet számára.

Mindenekelőtt azonban maguknak a szövetkezőknek kell tisztán látniuk azokat a szükségleteket, amelyek kielégítésére várnak a jövőben a szövetkezetek életben. Csak ezek ismerete alapján alakulhatnak ki azok a kívánalmak, amelyeket az új szövetkezeti törvény irányában támasztana azután a szövetkezők tábora.

Romániában az erdélyi magyar szövetkezetek munka felszázados multira tekint vissza. Hagyományai mélyen gyökereznek már a népi életben. Az erdélyi magyar szövetkezetek 95 százaléka különbözö rendeltetési falusi szövetkezet. A falu népe közvetlen, szerves gazdasági élet-megnyilvánulását bonyolítja le általuk a hitel nyújtás, termelés, fogyasztás legkülönbözöbb ágaiban. A népi szövetkezeti önkudat megdívánja tehát, hogy ilyen történelmi pillanatban, mint amikor ma az ország jövő élet lehetőségeket teremtő új szövetkezeti törvényjavaslat készül, a szövetkezők tábora tisztába jöjjön a maga gazdasági és törvénykezési tekintetben egyaránt megnyilvánuló szükségleteiről és ezek alapján hangját is hallassa.

Ezzel a céllal hívják össze Marosvásárhelyre a romániai magyar szövetkezeteket magukba foglaló „Szövetkező” és „Kalácsa”, („Hangya”) szövetkezeti központok országos értekezletre szövetkezőinek tábort.

A szövetkezeti nagygyűlés április 9-én és 10-én lesz Marosvásárhelyen. Első na-

pon nyolc bizottságba oszlova fogják a szövetkezeti szakemberek megtárgyalni az alábbi időszerű kérdéseket:

1. A fogyasztási szövetkezeti élet helyzete és feladatai. 2. A hitelszövetkezeti élet mai helyzete és jövője. 3. A tejszövetkezeti élet kérdései. 4. A fa-szövetkezetek időszerű kérdései. 5. Az iskolaszövetkezeti nevelő munka feladatai. 6. A mezőgazdasági értékesítés kérdései. 7. A szövetkezeti termelőüzemek kérdései. 8. Szövetkezetek megoldásra váró jogi és adóügyi kérdései. E szakértekezletek a Transylvania-vaigjár helyiségeiben folytatják tanácskozásait.

A cél az, hogy a magyar szövetkezeti hálózatban érdeklő 200.000 szövetkezeti család egyaránt tudomást szerezhesen a mai szövetkezeti helyzetvizsgálat eredményeiről és szintén a legnagyobb nyilvánosság előtt, kifejezést adhasson kívánásainak. Ezért a szakbizottsági ülések is teljesen nyilvánosak lesznek és szakemberek kivül minden szövetkezeti tag részt-

vehet azokon. E tanácskozások eredményét minden bizottság határozati javaslatba foglalva az április 10-iki nagygyűlés elé terjeszti.

A következő napon délelőtti fél 10 órai kezdettel a közművelődési palota nagytermében nagygyűlés fog lezajlani. Ennek pontjai: 1. A „Szövetkező” és „Kalácsa” elnökeinek megnyitó beszédei. 2. A nagygyűlés elnökének megválasztása. 3. A gazdasági és hitelszövetkezetek helyzetének feltárása. 4. A fogyasztási szövetkezeti hálózat helyzetének ismertetése. 5. Hozzászólások. 6. Határozati javaslatok előterjesztése és megszavazása.

A nagygyűlés célja az, hogy a magyar szövetkezeti hálózat helyzetét és lehetőségeit tisztázzák, a közelmúlt küzdelméit öszintén feltárja, az adott nehézségek között kivetözött utat keressen és elkészítse a jövő munkatervét. Rendkívül fontos szövetkezeti érdek tehát, hogy szövetkezetek a marosvásárhelyi nagygyűlésen memmel nagyobb számban vegyének részt.

Megalakult a háromszéki MNSZ jogügyi osztálya

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt megírta a Népi Egység, hogy a háromszéki megyei Magyar Népi Szövetség elhatározta, hogy felállítja a jogügyi és közigazgatási ügyosztályát. Pénteken este a MNSZ székházába több ügyvédet és közigazgatási tisztviselőt hívtak meg. Az ülésen egyébként megjelent Gaudi József megyefőnök és Gyárfás Albert dr. megyefőnök helyettes is. Szász Imre megyei elnök és Benedek János ügyvéd a MNSZ vármegyei jogtanácsosa ismertette a kérdést, majd sor került a bizottság megalakulására. Előnké Tana Gyula dr. ügyvédet, míg ügyvezető titkárrá Benedek Jánost választották meg. A jogügyi bizottság ve-

zetőjévé: Benedek Jánost, közigazgatási bizottság vezetőjévé dr. Tana Gyulát és a pénzügyi bizottság vezetőjévé dr. Kabay Gábot választották meg.

Az egyes bizottságok végleges megszervezése után újra ülésre jönnek össze és tartályalják mindazokat az időszerű kérdéseket, amelyek a MNSZ tagjait közelebbről érintik.

A bizottság foglalkozott a közigazgatási és pénzügyi hatóságoknál mutatkozó hiányokkal és megállapította azt, hogy a magyar nyelvű iratok hiánya miatt napirenden vannak a román nyelv nem tudása miatt a félreértések.

Igy a bizottság elhatározta, hogy em-felíratot juttat el a kormányhoz.

Készülődik a tavasz

Készülődik a tavasz. Igaz, olyan nehezen, mintha nagy-nagy betegségéből ébredne. Egyik percben úgy tűnik, hogy elmúlt a tél. Verőfény játszik a fákön, amelyek már felénkén mutogatni kezdtek rügyeiket.

Az után egyszerre, mint a rosszindulatú vendég, aki rosszkedvűen, bosszúállást igényen hagyja ott a gazdát, visszafordul.

Előbb csak a Hargitán kavargat valamit a szél. Eső, vagy hó? Még nem tudjuk.

Az után megindul a havazás. Bizony nem barátságos az ilyenkor, amikor nem téle készülünk. Az első hó nedves, kellemes, mint minden, ami új. Az utolsó hó kellemetlen: azt hittük, soha nem jó vissza. Nagy befár az a Hargita! Még ott is igyekszik visszatartani a kellemetlen vendéget: eredj vissza. Az meg visszajön, fenyeget, dühöng.

hogy a Szövetséges Ellenőrző Bizottság 37 erdélyi magyar megyetemi hallgatóinak engedélyezte a Magyarországra való tanulmányi utazáshoz szükséges engedélyt. Az utlevelek most vannak a befűgy-minisztériumban, ahol a vízumokat néhány napon belül kiállítják. Az utleveleket a bukaresti iroda a MNSZ országos központjához (Kolozsvár, Mária királyné-utca 16, telefon 865) küldi, ahol azok a jövő hét folyamán átvetethetők.

— Uj görkorsolyát találtak a Romániában. — Hertzog Sándor György a bukaresti Margineanca tisztviselője utjupisu görkorsolyát talált fel. Az őshajjú feltaláló vasárnap megjelent a Victoriei út aszfaltján és az ötkerekű görkorsolyával több mint egy órán át száguldozott a gépkocsik között. A bemutatónagy sikert aratott a járókelők között. Hertzog „cinciatának” nevezte el találmányát, amely öt apró keréken halad.

— Öngyilkosságot kísérelt meg Hain Péter, a svábhegyi hóhér. Budapesti jelentés szerint Hain Péter, a Gestapo svábhegyi hóhéra öngyilkosságot kísérelt meg. Két fegyőr közül

Dehát már csak mosolyogni tudunk mérgeledésén. Hiábavaló minden. Utálapu van már a talpad alatt. Csak okvetlenkedés, amit teszel. Vége lesz annak s úgy el-tűnsz, hogy néhány hónapig nem is látnak.

Mert hiszen megjelent a tavasz, az új-jábredés hírnöke: a rügy. Már láttuk. Azután, ha át is fujdogál a hideg kabátunkon: a levegőnek tavaszi illata van. Olyan csiki tavaszi illata.

No meg már a báránybőr-sapkák is egyre több fejről kerülnek le. Kalapokat próbálgat a tejeiken a szél.

A hegyeken itt-ott a hóvirág is próbálja hófehér szirmaival. Készül a tavasz. A tél pedig visszahúzódik barlangjába, amelyet lassan-lassan othagnak az erdélyi hegyek kedves barangolói: a medvék.

Hofló Ernő.

Forgalomból kivont könyvek

(Brassó.) A fegyverszüneti szerződés 16. szakasza értelmében a tájékoztatásiügyi minisztérium határozatot hozott több káros tartalmú könyvek a forgalomból való kivonásáról. Ezek közt a magyar olvasókörzönség előtt az alábbi könyvek, vagy írók ismeretesei: Markovits Rodion: Szibéria! gamizon c. könyvének berlini német kiadása. Onisifor Onifor közismert somvinista író, volt kolozsvári egyetemi tanár könyve: Magyar szentek Romániában. A pápa által elrendelt törölésük az egyházi szertartási könyvekből. A Román Antirevizionista Liga kiadása. A harmadik könyv Hatiegamu Iufu dr. egyetemi tanárnak „Egyetem és nemzet” címen megjelent megnyitó beszéde, amelyet 1941—1942-ben a magyarszegeni színházban mondott el.

ték a tervet Nagyvárad haladószelemű hatóságai is.

— Eltörlik a bélyeg jegyzérszert a vendéglőkben. A fogyasztóhelyiségek tulajdonosainak szakmai szervezete a napokban küldöttséggel járult a pénzügyminisztérium elé, amely a bélyeges jegyzérszert eltörölését kérte. A pénzügyminisztériumban tanulmányozták a kérést és ígérték tették, hogy az új költségvetési évben eltöröltek a rendszert és a szakmai szervezet kívánásának megfelelően átfügilleték formájában hajtják be az eddig bélyegből befolyt összeget. A jegyzékek kiltölése ezután is kötelező maradna, azonban csak a pénzügyi szervek tájékoztatása céljából.

A napokban ül össze az a bizottság, amely ebben az ügyben a döntő szót kimondja.

DÁVID F. (a brassói Neumann M. ingkésztő mester cég volt vezetője)
elismert szabású ingeket — pizsmákat — házikabátokat készít a megrendelő anyagából.
Brassó, Vár-utca 32.

Május elsejéig meghosszabbították a magyar állampolgárok jelentkezési határidejét

(Köfösvár) A Magyar Népi Szövetség bukaresti irodája telefonon közölte az országos központtal, hogy az illetékes minisztérium a magyar állampolgárok jelentkezési határidejét május elsejéig meghosszabbította. Május elsőjéig tehát minden magyar állampolgár rendezheti ügyeit. Ennek érdekében, amint már előzőleg is közöltük, irataival és kérvényével a bu-

karesti svéd követséghez kell fordulnia. A bukaresti iroda közölte továbbá azt is, hogy tekintettel a svéd követségen bekövetkezett nagy munkatorlásra, a követség egyelőre 10-14 napig nem fogadhatja el az újabb kérelmeket. Ennek az időnek a letelte után azonban mindenki a legnagyobb bizalommal fordulhat a követséghez.

A magyar állampolgárok jelentkezésének meghosszabbításáról szóló miniszteri rendelkezést már megküldték az illetékes kerületi rendőrfelügyelőségekhez. Értesítéseink szerint azonban eddig csak a nagyváradi kerületi rendőrfelügyelőség kapta meg, ahonnan Czifó Lőrincz rendőrfelügyelő már továbbította is a rendelkezést a rendőrkapitányságoknak.

Ki terhel a felelősség a bátonsi székely telepesek üldözéséért?

A hazaszivárgó szászok és a reakciós elemek szövelezése a demokratikus eredmények megsemmisítésére

(Bátos) Lapunk egyik előbbi számában hírt adtunk arról, hogy Kurkó Gyárfás, a MNSZ országos elnöke személyesen szállt ki Bátosra, az odatelepített székelyekkel erőszakoskodó reakciós elemek tiltakozásait megvizsgálása céljából. A német csapatokkal elmenekült szász hitleristák gazdasági tevékenységét, meg azok a falu elhagyására kényszerültek. Közben napirenden voltak a halálos fenyegetések, igen sok személyt súlyosan bántalmaztak és sok telepese berendezését zúzták össze.

Kurkó Gyárfás kíséretében volt Nagy István író és Papp József. Velük egyidőben érkezett Bátosra Vaida Vasile is, a Kommunista Párt kolozsvári tartományi titkára is. Teohari-Georgescu befolyásos miniszter, amint tudomást szerzett a bátonsi ügyről, azonnal erélyes hangú utasítást

adott fávbeszélőn az ügy kivizsgálására és sürgős jelentéstételre.

Március 13-án a földművelésügyi minisztérium egy felügyelője járt a faluban azzal az utasítással, hogy az ODA és a kormány rendelkezéseit végrehajtsa, megvédje és itt tartsa a székely telepeseket amíg is inkább, hogy a tavaszi mezőgazdasági munkák idejében megindulhassanak.

A minisztériumi felügyelő érkezésének hírére a reakció fondorlatos módon a faluba csődített a környékbeli falvak népeit is, akik hónapok óta ült-veltek, üldözik a székelyeket, hogy a faluból kiűzve őket, megkaparinthassák azok földjeit. A gyűlésen megjelent Cămpian Ion dedradszép-laki tanító is, aki emlékiratot olvasott fel, amely a székelyek kiűzöttségének programját tartalmazta.

A minisztériumi felügyelő az emlékirat tartalmával egyetértett. Magához vette és megígérte, hogy a minisztériumban eljuttatja. Ettől kezdve fokozatosabb ütemben indult meg a telepesek üldözése, úgy,

hogy ma alig husz telepese család van a faluban és ezek is készülnek elhagyni a községet.

A bizottság ama kérdése, hogy ha látta, miként bánták a telepeseket, miért nem lépett közbe, a járási csendőrtisztthez egyetértően azt válaszolta, hogy erre nem volt rendelete.

Megállapítást nyert, hogy ebben az ügyben a felelősség Mera megyefőnököt, a csendőrfelügyelőséget és a közrendészet több felső és alantas szervét terheli.

Jellemző, hogy a Mezőgazdasági Kamara kiküldötté helyett, hogy rendet teremteni volna a faluban, Mera megyefőnökkel egyetértésben azt a tanácsot adta, hogy ha már a székelyek elmennek, őröket be helyükbe az ismeretlen helyekről hazaszivárgó szászok, hogy a földek ne maradjanak gazdátlanul.

A bátonsi ügy megoldása felé nemzetiségi különbség nélkül feszült érdeklődéssel néz az ország demokratikus közvéleménye.

A Szövetséges Ellenőrző Bizottság közleménye

(Sepsiszentgyörgy, a N. E. tudósítójától) A Szövetséges Ellenőrző Bizottság közli, hogy a szovjet hadsereg köteleitől, vagy szovjet katonáktól, román hatóságok, vagy román állampolgárok által vásárolt, vagy bármilyen módon szerzett autók, vagy bármely más tárgy megvásárlását vagy megszerzését nem ismeri el. Azokat a tárgyakat, amelyek vásár, csere, stb. után szovjet katonai egységektől szereztek meg, minden ellenszolgáltatás nélkül elkobozzák.

A MNSZ fővárosi gazdasági bizottsága a fürdő- és üdülőhelyek felvirágoztatásáért

Bukarest.) A MNSZ bukaresti tagozatának gazdasági bizottsága az erdélyi és bánsági magyarság gazdasági életének fellendítésére irányuló munkatervébe felvette a fürdő- és üdülőhelyek felvirágoztatásának elősegítését is. Ennek minél tökéletesebb és idejekorán elérhető megvalósítása céljából a következő intézkedések azonnali fogantatása szükséges.

A MNSZ mindazon helyi tagozatai, amelyek székelyhelye fürdő- vagy üdülőhelyként számításhoz jöhetnek, közzélik a fürdő, esetleg kihasználatlan forrás tulajdonosának nevét, valamint ezek jobb hasznosíthatására és az ottani lakosság jövedelmének növelésére vonatkozó összes lehetőségeket. Nevezetesen: az illető fürdő- vagy üdülőhely rendszeresen és szakszerűen van-e kihasználva, vagy egyáltalán nem? Mindegyik fürdő- és üdülőhelyen hány és milyen nyaraló és ház, valamint kiadó szoba van? Milyen lakbért kérnek értük? Milyenek ott az élelmiszeri lehetőségek?

Ez adatok birtokában a bukaresti tagozat gazdasági bizottságának megvan a lehetősége arra, hogy az egész idenyre biztosítsa az illető helyek látogatottságát.

Cím: Uniunea Populara Maghiară, Org. București, Comisia Economică. București I. Str. Intrarea Zalomit 6.

A Falvak Népe a falvak népéről

A Kolozsváron, Kacsó Sándor és Oláh Péter szerkesztésében megjelenő Falvak Népe című folyóirat közel hét esztendeje járja már az erdélyi falvakat. Kétöten összeválogatott népművelő gazdasági és tájékoztató írásaival elérte azt, hogy valóban a romániai magyar földművesek lapja lett.

Legújabb száma a tavaszi mezőgazdasági munkák tudulásának jegyében íródott, Pálffy Miklós kisgazda „Uj barázdát” című cikke nyitja meg a lapot. Ez a ragyogó tollal megírt bevezető mintegy utmutató az évszázados elnyomatás alól felszabadult földművelő nép számára. Az új barázdával, a sarjadt növényápolásával párhuzamban a szabad jövőd megővására int.

A „Mi történt a nagyvilágban?” című politikai összefoglaló leszűrt és világos képét adja az elmúlt hét hét politikai eseményeknek. De beszámol a lap az ország életének fontosabb mozzanatairól is, a magyarságot leginkább érdeklő brassói szász intézőbizottsági ülésről. A falvak beszámolói közül kimerítő és szakszerű tanácsokat ad a többtermelés szorgalmazására állított mezőgazdasági munkák eredményesebbé tételére. Világosan magyarázza a gazdasági érdeklő legújabb törvényeket és rendeleteket is.

Külön érdekessége a legújabb számnak Asztalos István írása, aki a bátonsi eseményekkel kapcsolatban világít rá a magyar és román paraszt közös sorsára.

A falu népének művelődését, látókörének kiszélesítését László Gyula egyetemi tanár „Édes őcsém” című cikksorozata és egy kitünően összeállított közművelődési oldal szolgálja.

Eftimiu Victor nyilatkozik a magyar-román szellemi kapcsolatokról és Sztálin vezértábornagynál tett látogatásáról

(Bukarest, a N. E. tudósítójától) A Román-magyar Társaság által rendezett bukaresti művészeti napokon Románia legkiválóbb művészei és írói fogadták a magyar vendégeket és tárgyaltak meg velük a két nemzetet érintő közművelődési kérdéseket. Közöttük volt Eftimiu Victor is, a híres román író, a Román Írószövetség elnöke, aki többször is találkozott a magyar írókkal. Ennek a találkozásnak eredményeként mély nyomokat hagynak a két nép kapcsolatában, mert a legbarátságosabb légkörben új alapokra fektették a magyar és román írók egymáshoz való viszonyát.

Az alábbiakban Eftimiu Victor a tárgyalások jelentőségéről nyilatkozott a Népi Egység munkatársának.

— A magyar irodalmat nálunk jobban ismerik — mondja Eftimiu Victor — mint a román irodalmat Magyarországon. Ezt elsősorban a magyarul tudó erdélyi román költőknek és íróknak tudhatjuk be. Az erdélyiek számos magyar költőt és írók fordítottak le románra, akiknek műveivel még az iskolában ismerkedtek meg. Athozták hozzánk a magyar költők sajátos ritmusát, amelyet viszonylatunk számos erdélyi költő munkájában. Az idősebb nemzedékből Rebreanu Liviu-t kell megemlíteni, aki Mikszáthnak több munkáját fordította le, továbbá Iosif O. Stefan-t, aki kitűnő tolmácsolója volt a magyar költészetnek, különösen Petőfiné. A fiatal költők közül Jelebanu Eugen, Benic Mihail, Carei Costa és mások fordították románra a magyar irodalom és költészet kincsét.

— Ugyancsak jól ismert Romániában a magyar drámai irodalom — folytatja Eftimiu, amelyet különben az egész világon értékelnek. A román színpadokon rengeteg színdarabot játszottak, kezdve Molnár Ferenc Ördögétől, amelyet körülbelül 35 éve hoztak színre és Lengyel Menyhért Tájfunjától, melyet ugyanabban az időben adtak elő, egészen a mai drámaírókig.

— A közeljövőben az Állami Kiadó kiadásában megjelenik 2 magyar regény és 3 hosszabb novella román fordítása. U-

gyanakkor ki akarjuk adni a magyar költők anthológiáját és az utolsó negyedszázad magyar íróinak antológiáját román nyelven. Remélem, hogy ugyanilyen arányban fordítják és hozzák a piacra Budapestén a román írók műveit is.

Eftimiu Victor azután legutóbbi nemeszói látogatásáról beszélt.

— Nemrégiben jöttem haza a Szovjet-szövetségből — mondta — ahol egy hónapig időztem. Ennek az időszaknak csúcspontja Sztálin vezértábornagynál tett látogatásunk volt. Sztálin vezértábornagynál a népek bölcs és nagy vezetőjét ismertük meg, aki teljesen kiegyensúlyozott és megértő lélek. Ilyenvalaként álmodhattak meg a görög bölcselők halhatatlan mester műveikben.

Sztálin vezértábornagy többek között megkérdezte, hogy milyenek a kapcsolataink a magyarokkal. Mi erre azt válaszoltuk, hogy a demokratikusan gondolkodó románok és a demokratikusan gon-

dolkodó magyarok baráti kezét adtak egymásnak és kéz a kézben dolgoznak a két nép még szorosabb összefogása érdekében. Majd hozzátették, hogy Bukarestben is, Budapestben is léteznek olyan egyének, akik a múlt szemüvegén keresztül nézik a dolgokat és nem veszik észre a román-magyar közéletet. De mi többen vagyunk és erősebbek vagyunk mint ők és le fogjuk küzdeni a múlt rossz szellemét.

Sztálin vezértábornagy érdeklődött az erdélyi magyar iskolák működése iránt is. Ismertettük ezt a kérdést is és közöltük, hogy ma Erdélyben szabadon működnek a magyar elemi és középiskolák és megnyitotta kapuit a magyar egyetem is. Közöttük továbbá azt is, hogy Kolozsváron egy magyar nyelvű állami színház is működik. Mindez láthatólag tetszésre volt a vezértábornagynak — fejezte be nyilatkozatát Eftimiu.

VIDA ZOLTAN.

LEVÉL PAPOLCRÓL

Kaptuk a következő levelet:

„Igen tisztelt Szerkesztőség!”

Mit érdemelnek azok az emberek, akik márcól-holnapra demokratákból fasiszták székértőlólvá lettek, akik megtelepő páfordulással ma a fasisztabarát elemek megmentésén fáradoznak?

Papole község lakossága a múlt év folyamán népgyűlésen egyhangúlag kiáltotta, hogy az elmenekült Kelemen Zoltán fasiszta volt és vele a község lakossága semmiféle közösséget nem vállalhat. Az erre vonatkozó határozatot az egész falu lakossága alá is írta... Ma azonban, amikor Kelemen Zoltán visszatért a faluba, éppen azok az egyének állnak melléje, akik elsőnek írták alá a határozatot. Mostan éppen ők akarják mindenáron megmenteni. Járják a községet és aláírásokat gyűjtenek az érdekében. Olyan emberekkel iratják alá ezt az írást, akik még a nevüket is alig tudják le-

írni és meg sem merik kérdezni, hogy tulajdonképpen miről is van szó benne.

Az egyik ilyen fasiszta székértőlólvá Mikola József, a másik pedig Kelemen Kálmán. Amíg Kelemen Zoltán nem jött haza, ők voltak a leghangosabbak, ők írták alá elsőnek a falu megbélyegző határozatát. Hogy Kelemen Zoltán fasiszta-e vagy nem, azt a következőkből lehet megítélni:

Kelemen Zoltán volt, mint százados a székely határőrség egyik megalakítója és így neki köszönheti sok ártatlan árva sorsát. Ő élte ki Papole község erdővagyonát és döntötte nyomorúságba a lakosságot.

Kelemen Zoltán még ma is itthon sétál, mit sem törődve mindezzel. Sőt fenyegetőzik is. Azt mondja, hogy „beborított, de kitisztult”.

Váncsa József

Kovácsna

